

valt, heeft inderdaad alles te maken met de doelbewust nagestreefde theatrale vlotheid, waarin een groot deel van de intenties van de auteur verloren gaan.

Botho Strauss' *Trilogie* is opgebouwd uit fragmenten, flarden van gesprekken en confrontaties binnen een gezelschap van mensen, bijeengebracht op de vooropening van een tentoonstelling. De enige narratieve lijn die door het hele stuk loopt is erg dun: de dreiging van het verbieden van de tentoonstelling en de poging om aan dit verbod te ontsnappen. Deze lijn wordt door Strauss bijna als een 'voorwendsel' gehanteerd, om deze mensen bij elkaar te brengen.

De dialogen, monologen of confrontaties van meerdere personages worden in de tekst telkens gescheiden door een "fade out/fade in".

Juxtapositie en fragmentering zijn de twee hoofdbestanddelen van Strauss' dramaturgische structuur; in de dramaturgische opvatting die aan de NTG-voorstelling ten grondslag ligt, werd daarentegen alles gedaan om precies deze accenten weg te werken. Mette Bouhuys heeft alle scènes aan elkaar geschakeld en zelfs elementen van plaats verwisseld (lange monologen laat zij door replieken van andere personages onderbreken) om aan het gebeuren een 'logisch' verloop te geven.

Tegenover Strauss' fragmentering staat hier een constante stroom van gebeurtenissen; tegenover zijn juxtapositie werd hier gezocht naar zoveel mogelijk causale verbanden. De zeer mooie beginmonoloog van Suzanne b.v. gaat in feite integraal verloren, omdat op dat moment alle andere personages via diverse handelingen worden geïntroduceerd: je moet zoveel kijken dat je niet meer kan luisteren. Aan de drang naar causaliteit, logica en chronologie van gebeurtenissen beantwoordt een stre-

Triptiek van het weezien. NTG

ven naar een zo groot mogelijk theatraal-realisme in het spel van de acteurs. De teksten die Strauss neerschreef en zijn personages in de mond legt, zijn echter verre van realistisch, ze staan ver van een alledaagse conversatie. De zeer bewuste afstand die de auteur t.a.v. zijn personages inbouwt, wordt hier bedolven onder een laag van waarschijnlijkheid of theatrale herkenbaarheid. De tekst en zijn gevoeligheden, de moeilijkheden die deze ongewone taal voor het spel met zich meebrengt, dit alles werd ondergeschikt gemaakt aan een vlot afleesbare visualisering, waarbij de toeschouwer geen enkel obstakel meer op z'n weg vindt.

Strauss' tekst vraagt een inspanning van de toeschouwer; in deze voorstelling wordt geopteerd voor de ontspanning van de kijker. Op zich is daar niks tegen, maar deze optie doet geen recht aan de essentie van Strauss' bijdrage tot de hedendaagse toneelschrijfkunst.

Gelezen

"Ik heb iemand nodig die zegt 'Jo, dat hebben we al duizend keer gezien, speel eens iets anders.' Als akteur breng je gemakkelijk naar boven waar je zelf gezellig in kwijft. Hoe ouder ik word, hoe meer ik om goede regisseurs schreeuw. En het is mijn laatste reddingsboei dat ik eens met een jonge regisseur zou kunnen werken, met Tanghe, met Perceval, met Van Hove. Ik zit zowat op het eind van mijn creativiteit, daar moet ik uit en zij zouden mij daarbij kunnen helpen."

Jo De Meyere: "Het in mijn droom ooit eens alle oude, doorgezakte Tsjechovfiguren te spelen", *De Morgen*, 13/2/89.

"Mark Morris is iemand die

vragen stelt bij Pina Bausch, bij Anna-Teresa de Keersmaker en Anna-Teresa de Keersmaker stelt vragen bij Mark Morris. Volgens mij is Anna, die ik overigens persoonlijk zeer waardeer, nog een typische uitloper van mei '68: zeer gedeprimeerd, zéér zwaartillend. Pas op, dat is geen verwijt, ik kan dat begrijpen. Maar dan komt daar plots iemand als Mark Morris tegenover te staan. Het gevaar is dan (...) dat men gaat denken dat hij lichtvoetig is, oppervlakkig, en dat is niet waar."

Gerard Mortier: "Helaas kijken steeds meer mensen niet verder dan het materiële", in *Intermediair*, 30/1/89

"Teater brengt enorme spanningen met zich mee. Dat is normaal. In teater ga je op zoek naar

TRIPTIEK VAN HET WEERZIEN

auteur: Botho Strauss; regie: Mette Bouhuys; bewerking: Mette Bouhuys en Frans Redant; decor: Marc Cnops; met o.a. Magda Cnudde, Eddy Verreycken, Mieke De Grootte, Chris Thys, Peter Marichael, Herman Gilis, Raf Reyman, Carl Ridders...

Repliek

De kunststopmeter

Fouten in de kranten leiden tot onjuiste interpretaties in tijdschriften.

1) Ik heb al gedurende heel mijn loopbaan overhoop gelegen met de recensenten (cfr. twee nummers van "Documenta" over "Toneel Vandaag en de pers"). Ik wijt de "rode kaart" van het B.K.T.

de essentie. Je hebt de pretentie de ander integraal te laten zien langs de buitenkant, via de woorden van de dichter. En ik ben ontzettend moeilijk voor mezelf tijdens dat proces, tijdens dat op zoek gaan. En dat is afzien, niet alleen voor mezelf. En dat moeilijk zijn is een socialistisch gebaar. Dat is socialisme, dat is mekaar helpen, het personage te vinden. Hoe zou dat dan moeilijk heten?"
Julien Schoenaerts in *De Morgen*, 21/1/89

"Als iemand mij tamelijk cynisch vraagt: 'nog steeds aan het toneel?', dan klinkt het alsof hij zegt: 'Nog steeds ploeterend in de modder?'"

Rudi Van Vlaenderen: 'Teater - bij wijze van inventaris', in *De Standaard*, 14/1/89

dus zeker niet aan recensies. Die zijn trouwens niet zo ongunstig als onze tegenstanders denken.

2) Dat het B.K.T. een "rode kaart" kreeg is te wijten aan het feit dat het heel duidelijk profiel van het B.K.T. geen genade vond in de ogen van een drietal invloedrijke R.A.T.-leden. De vorige Raden van Advies waren altijd vol lof. Die invloedrijke leden zijn er nu niet meer bij. Het kan dus verbeteren.

3) Natuurlijk heb ik "De Kunststopmeter" niet geprogrammeerd naar aanleiding van een uitspraak van Wim Van Gansbeke! Wim deed die uitspraak na de première van "De Theatermaker" eind september '88 en de eerste voorstelling van "De Kunststopmeter" werd gespeeld op 24 september '88! Et cetera had die fout gelezen in "De Morgen" (die vaak vol foutieve informatie staat).

Ik heb wel gezegd: "Toen ik die uitspraak van Wim Van Gansbeke hoorde, was ik blij dat ik *De Kunststopmeter* geprogrammeerd had!" De journalist heeft dus niet goed geluisterd.

4) Vreemd dat we plotseling nu aandacht krijgen van "Etcetera" (geen woord over de succesrijke stukken i.v.m. de mensenrechten). Heeft dat iets te maken met het feit dat *De Kunststopmeter* over de nuttelosheid van de theaterwetenschap gaat? Zelfs "Etcetera" ziet blijkbaar niet verder dan zijn neus lang is.

5) Het B.K.T. is geen gezelschap (onder mijn leiding nooit geweest) wel een soort van "testbaan" voor nieuwe modellen op prototypes en/of jonge piloten. En voor die proeven vraagt het B.K.T. niet eens 2% van het totale theaterbudget.

Rudi van Vlaenderen

"Het is alleen als je erin slaagt de energie die je als akteur hebt (...) op het publiek over te brengen, dat je een wisselwerking krijgt, een soort osmose, een contact, een geheel. Dan pas funktioneert teater en dat is voor mij, los van het dunne verhaaltje, de grote betrachtting geweest met 'Zeldzaam': dit moest een enorme brok energie worden, bruisende positieve energie, zo van "we willen het en we zullen het maken en als we hier niet mogen, dan gaan we op een ander. Maar we blijven doorgaan." Dit soort energie zou ik wel eens meer aanwezig willen zien in het 'gewone' teater, bij de 'gewone' gezelschappen."

Gesprek met Jean-Pierre de Decker, in *Knack*, 15/2/89